

Political Preferences

5/2013

Redakcja naukowa:
Danuta Plecka
Agnieszka Turska-Kawa

Katowice 2013

Rada Naukowa:

prof. dr hab. Roman Bäcker (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Tadeusz Godlewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Iwona Jakubowska-Branicka (Uniwersytet Warszawski, Polska), prof. dr hab. Slavomir Magál (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Jozef Matúš (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Libor Pavera (Wyższa Szkoła Handlowa, Praga, Czechy), prof. dr hab. Dana Petranová (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Olga Prokopenko (Sumski Uniwersytet Narodowy, Ukraina), prof. dr hab. Teresa Sasińska-Klas (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska), prof. dr hab. Jerzy Sielski (Uniwersytet Szczeciński, Polska), dr Marcianna Augustyn (Uniwersytet w Hull, Anglia)

Kolegium redakcyjne:

dr Agnieszka Turska-Kawa (redaktor naczelna)
dr hab. Robert Alberski (redaktor tematyczny: systemy i zachowania wyborcze)
prof. UMK dr hab. Danuta Plecka (redaktor tematyczny: identyfikacje polityczne)
dr hab. Łukasz Tomczak (redaktor tematyczny: partie polityczne)
dr Zbigniew Widera (redaktor tematyczny: marketing polityczny)
dr Waldemar Wojtasik (redaktor tematyczny: systemy partyjne)
mgr Przemysław Grzonka (redaktor statystyczny)
mgr Jarosław Wichura (sekretarz)

Recenzenci:

prof. dr hab. Ľudmila Čábyová (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Norbert Vrabec (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Krzysztof Gajdka (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Polska), prof. dr hab. Tadeusz Godlewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Jacek Wojnicki (Uniwersytet Warszawski, Polska), prof. dr hab. Michał Strzelecki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Dariusz Skrzypiński (Uniwersytet Wrocławski, Polska)

Projekt okładki:

Jarosław Wichura

Korekta:

Teresa Tokarczyk-Łyszczarz

Wersja pierwotna czasopisma: papierowa.

© Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Fundacja Uniwersytetu Śląskiego Katowice 2013

Patronat nad projektem sprawują Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych oraz Towarzystwo Inicjatyw Naukowych.

Wydawcą czasopisma jest Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego oraz Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Fundacja Uniwersytetu Śląskiego.

ISBN: 978-83-61975-57-1

ISSN: 2083-327X

Druk:

REMAR, www.remar-sosnowiec.pl, e-mail: wydawnictwo@remar-sosnowiec.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Irena Pilch (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Sześcioczynnikowy model osobowości jako narzędzie analizy osobowościowych różnic pomiędzy grupami wyborców	11
Agnieszka Turska-Kawa (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Marka idealnej partii politycznej w opinii wyborców o różnych preferencjach ideologicznych i partyjnych	29
Danuta Plecka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska) Wartości a wartości polityczne w kształtowaniu bezpieczeństwa społecznego...49	
Jarosław Nocoń (Uniwersytet Gdański, Polska) Między uczciwością a skutecznością działania politycznego. Fundamentalny dylemat wyborcy.....	63
Magdalena Musiał-Karg (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska) Opinie polskich wyborców na temat integracji europejskiej i wprowadzenia waluty euro w kontekście kryzysu finansowego w Europie i na świecie	75
Julia Liszkowska (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Polska, Unia Europejska i kryzys. Czy Polacy winią Europę?.....	95
Maciej Marmola (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Agata Olszanecka (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Społeczny odbiór Solidarnej Polski Zbigniewa Ziobry	115
RECENZJE:	
Michał Strzelecki (red.): <i>Między aprobatą a odrzuceniem. Demokracja polska w refleksji i praktyce politycznej XX i XXI wieku</i> , Wyższa Szk. Informatyki i Ekonomii Tow. Wiedzy Powszechnej, Olsztyn 2012 (Recenzja: Marta Chechłowska-Lipińska).....	131

Giorgio Agamben, Alain Badiou, Daniel Bensaïd, Wendy Brown, Jean-Luc Nancy, Jacques Rancière, Kristin Ross oraz Slavoj Žižek: <i>Co dalej z demokracją?</i> (przełożyła Magdalena Kowalska), Wydawnictwo Książka i Prasa, Warszawa 2012 (Recenzja: Bartosz Sitek).....	138
Erik von Kuehnelt-Leddihn: <i>Demokracja – opium dla ludu</i> , Wydawnictwo Prohibita, Warszawa, 2012 (Recenzja: Tomasz Wierzbica).....	143
Spis tabel, wykresów i rysunków.....	155
Summaries.....	159
Aneks	163

WSTĘP

W 2013 roku zdecydowanie rozszerzył się zespół badawczy, przeprowadzający badania w ramach projektu, którego wyniki są regularnie prezentowane na łamach czasopisma „Political Preferences”. Dzięki temu udało nam się uczynić badania w większym zakresie interdyscyplinarnymi oraz poszerzyliśmy analizę poszczególnych wątków. Taki zabieg pozwolił wykrystalizować trzy wiodące tematy edycji 2012, których rezultaty zamieszczamy w trzech kolejnych tomach czasopisma „Political Preferences”. Myślą przewodnią niniejszego numeru jest demokracja oraz postawy społeczne wobec różnych jej obszarów. Składa się on z siedmiu tekstów oraz trzech recenzji, podejmujących refleksje nad pracami o przedmiotowym zakresie tomu.

Irena Pilch w swoim artykule podejmuje się porównania osobowości wyborców o różnych preferencjach partyjnych i ideologicznych. Badania, których celem jest opis i porównanie profili osobowościowych grup wyborców, pozwalają na lepsze zrozumienie podzielanych przez te grupy postaw i wyborów politycznych. W analizie wykorzystano model HEXACO, autorstwa Kibeom Lee oraz Michaela C. Ashton, który odwołuje się do sześcioczynnikowej struktury osobowości. Autorzy wyróżniają w niej następujące czynniki: Uczciwość, Emocjonalność, Ekstrawersję, Ugodowość, Sumienność, Otwartość na doświadczenie.

Ten sam model, jednak z przeznaczeniem do diagnozy „osobowości” idealnej partii politycznej w opinii grup różnych elektoratów i osób o odmiennych autoidentyfikacjach na kontinuum lewica-prawica, wykorzystana w badaniach **Agnieszka Turska-Kawa**. Fundamentem przeprowadzonych przez autorkę badań stało się założenie, że wyborcy postrzegają partie polityczne w kategoriach cech charakterystycznych dla ludzi, nadając im unikalne tożsamości.

Bezpieczeństwo społeczne stało się w ostatnich latach istotnym elementem dyskursu o jakości życia jednostek i grup społecznych, co również zauważa **Danuta Plecka**, czyniąc je kontekstem rozważań nad wartościami

SUMMARIES

Irena Pilch (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska)

A six-dimensional model of personality as a tool for analysis personality differences between groups of voters

The aim of this study was to compare personality profiles of groups of voters varying in ideological and political preferences. A six-dimensional model of personality (HEXACO) and lexical approach to the study of personality structure were used. The results showed that lower Agreeableness and higher Conscientiousness distinguished right-wing voters from other groups. Lower Extraversion characterized the group of voters who did not establish their ideological preferences. The group of centrist voters did not show distinct individuality in respect to personality. Personality traits distinguishing supporters of PiS are characteristic of right-wing voters and traits distinguishing supporters of PO are characteristic of left-wing voters but both groups of voters were similar in relatively high Conscientiousness. The results of the research showed some personality traits which characterized supporters of PSL, RP and SLD.

Key words: voter's personality, HEXACO, ideological preferences, voting preferences

Agnieszka Turska-Kawa (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska)

Brand of an ideal political party in the opinion of voters of different ideological and partisan preferences

The present article presents results of research conducted with the working assumption that voters perceive political parties in terms of traits characteristics for people, giving them a unique identity. Research was focused

on defining the „personality” of a perfect political party; voters were asked about desired intensity of certain characteristics in such imagined perfect political entity. The taxonomy of traits presented to the respondents used the HEXACO model, by Kibeom Lee and Michael C. Ashton, which refers to a six-dimensional personality structure. The authors distinguished the following personality factors in the model: Honesty, Emotionality, Extraversion, Agreeableness, Conscientiousness and Openness to Experience.

Key words: personality, political party, brand of a political party, voting behavior

Danuta Plecka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska)
Values and political values in the shaping of social security

Social security has become in recent years an important element in the discourse about the quality of life on individualism and social group. Can not be successful introduction of social security without development elements, even in the form of human capital. This however has a poor design possibilities, if the public is deprived of the Community dimension of security, which is an integral part of social capital.

Key words: values, political values, social security, social capital

Jarosław Nocoń (Uniwersytet Gdański, Polska)
Between the honesty and effectiveness of political action. The fundamental dilemma of voters

The main thesis of the article assumes, that honesty and effectiveness or efficacy are complementary values of political action. This claim is still valid especially in contemporary normative political theory. Meanwhile, the results of empirical research shows, that voters perceive voters both of these features, as the contradictions of political action. The author analyzes the key reasons of this contradiction and indicates the conditions of its limitations.

Key words: honesty, effectiveness, political behavior

Magdalena Musiał-Karg (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska)
Attitudes of the Polish voters 'towards the European integration and the introduction of the euro currency in the context of the financial crisis in Europe and in the world

The main aim of this paper is the analysis of the opinions of the Polish society on the European integration process and introduction of the euro currency in Poland. The research problem seems to be very interesting due to the fact that before and few years after the Polish accession to the EU, people's attitudes towards integration and European currency were very enthusiastic. The opinions of Polish electorate had radically changed by the end of 2008, when the Poles began to feel the negative results of the economic slowdown caused by the global financial crisis. The analysis was made in the context of party preferences in Poland and the data cover three periods: December 2004, December 2008 and the last quarter of 2012.

Key words: opinions of the Polish electorate, the euro currency, the European integration, financial crisis, party preferences

Julia Liszkowska (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska)
Poland, European Union and the crisis. Do Poles blame Europe?

The paper focuses both on results of own research (national poll conducted in Poland) and results of other polls concerning perception of the impact of the crisis in Poland. The results were analyzed in terms of correlation between political preferences (both partisan and ideological) and perceived severity of the crisis in Poland, as well as relationship between political preferences and seeing the EU as cause of the crisis in Poland, or at least reason behind growing seriousness of its signs in Poland.

A vast array of other polls – both national and European (mainly eurobarometer, but not only), as well as global – were analyzed, to verify whether opinions of the Poles changed over time, and how they place in comparison with views of other nations. Overall, the Poles seem less pessimistic regarding the crisis than other nations, mainly due to comparatively better economic outlook, and their opinion on Polish membership in the EU remains very strongly positive. A significant percentage of respondents blamed – at least in part – EU for the crisis, but it did not translate into negative view on EU accession overall.

Key words: economic crisis, Poland, EU membership, political preferences, impact of the crisis, poll results, eurobarometer

Agata Olszanecka (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska),
Maciej Marmola (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska)
The social reception of United Poland

This article is an attempt to describe the social reception of United Poland (Solidarna Polska) – the new party on Polish political scene founded by former Minister of Justice Zbigniew Ziobro. The authors have tried to answer the question whether this new political initiative can reach the relevant position in Polish party system.

The first part of article includes the most popular theoretical models referring to emergence of new political parties and their impact on party system. The other part presents the main issues connected with United Poland: the genesis of this party, the political program and the marketing strategy.

It has been an introduction to show the results of our research on the social reception of United Poland. According to the research, only a small number of voters believe in success this new party. The most of Polish electorate think that United Poland cannot develop the coherent marketing strategy and their political program cannot be distinguished from parties with parliamentary representation.

Key words: social reception, political parties, new parties, United Poland, emergence of new parties

ANEKS

Tabela 1. Socjodemograficzny rozkład ilościowy i procentowy badanej próby.

	ilość	procent
WOJEWÓDZTWO		
Dolnośląskie	84	7,7
Kujawsko-pomorskie	60	5,5
Lubelskie	60	5,5
Lubuskie	31	2,8
Łódzkie	71	6,5
Małopolskie	93	8,5
Mazowieckie	150	13,8
Opolskie	29	2,7
Podkarpackie	64	5,9
Podlaskie	31	2,8
Pomorskie	62	5,7
Śląskie	135	12,4
Świętokrzyskie	37	3,4
Warmińsko-mazurskie	39	3,6
Wielkopolskie	93	8,5
Zachodniopomorskie	49	4,5
PŁEĆ		
Kobieta	555	51,0
Mężczyzna	533	49,0
WYKSZTAŁCENIE		
Bez wykształcenia	10	,9
podstawowe/gimnazjalne	59	5,4
Zawodowe	223	20,5
Średnie/policealne	353	32,4
Wyższe (ukończone studia licencjackie lub magisterskie)	443	40,7